

בבית המשפט העליון

ע"א 7854/20

לפני : כבוד הרשמת דר להב

המערער : ארז מדמון

נ ג ד

המשיבים :

1. עו"ד יואב גמרסני - הנאמן
2. עו"ד טל בוטל- שפיס- הנאמנת
3. כונס הנכסים הרשמי
4. אלחנן מדמון
5. עידו מדמון
6. טובי לירון גרומברג
7. יפעת מדמון
8. יוסף שי מדמון
9. ראובן אליהו
10. דלילה אליהו

**בקשה דחופה מטעם כונסי הנכסים למחיקת
הערעור על הסף ולחילופין להפקדת ערובה
להוצאות; תשובת המערער**

פסק-דין

1. הערעור שבכותרת מופנה כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופט ר' חיימוביץ) מיום 2.9.2020 בפש"ר 32070-10-16 (להלן: ההחלטה). במסגרת ההחלטה אישר בית המשפט המחוזי את מכירתה של הנחלה שירשו המערער (החייב בהליכי פשיטת הרגל) וחמשת אחיו מהוריהם המנוחים (להלן: הנכס), למשיבים 10-9, תוך שנדחתה התנגדותו של המערער.

2. המשיבים 1-2, כונסי הנכסים שמונו למכירת הנכס (להלן: כונסי הנכסים), הגישו את הבקשה שלפניי, במסגרתה הם מבקשים למחוק את הערעור על הסף ולחילופין

לחייב את המערער להפקיד ערובה בסכום משמעותי (1,000,000 ש"ח) להבטחת הנזקים שייגרמו כתוצאה מהליכי הערעור. ביסוד הבקשה למחיקת הערעור על הסף עומדות שתי טענות: ראשית, היה על המערער להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה; שנית, בין אם מדובר בערעור ברשות ובין אם מדובר בערעור בזכות, ההליך הוגש באיחור, משום שעל פי רישומי מערכת "נט המשפט", בא כוח המערער צפה בהחלטה באתר ביום הינתנה, 2.9.2020, ומכאן שהמועד האחרון להגשת בקשת רשות ערעור היה 22.10.2020, המועד האחרון להגשת ערעור בזכות היה 8.11.2020, ואילו הערעור הוגש בפועל ביום 12.11.2020. כונסי הנכסים מדגישים כי מאז מתן ההחלטה התקדמו כונסי הנכסים עם הסכם המכר, אולם בכל יום שעובר נמשכת צבירת חובות בגין הנכס מצד המערער, באופן הפוגע בנושי החייב, לרבות חמשת אחיו. בין היתר צוין, כי הרוכשים העבירו עד כה לקופת הכינוס סך של 3,000,000 ש"ח וכונסי הנכסים פעלו לקבלת צווי פינוי כנגד צדדי ג' שהמערער הכניס לנכס. על כן, מבוקשת הטלת ערובה משמעותית על המערער, כאמור.

3. המערער טוען, בתשובה, כי הבקשה לא נתמכה בתצהיר, ודי בכך כדי לדחותה על הסף. אשר למועד הגשת הערעור, נטען כי הוא הוגש במועד, ובעניין זה צורף תצהיר של בא כוח המערער, לפיו:

"החלטת כב' בית המשפט קמא בתיק פש"ר 10-32070-16 מיום 2.9.20 נשוא ערעור זה לא התקבלה במשרדי כלל ולא ראיתי אותה אלא רק ביום 17.9.20 או בסמוך לכך. על כן, הגשת הערעור בתיק זה ביום 9.11.2020 נעשתה במועד, בהתחשב בפגרת חג הסוכות, שהוארכה בשנה זו".

יתר הטענות המפורטות בתשובה מתייחסות לסיכויי הערעור, אשר לשיטת המערער טובים ביותר. המערער מדגיש, כי אין מקום לחסום בפניו את זכות הערעור, שהיא בגדר זכות יסוד.

4. הבקשה למחיקת הערעור על הסף מצריכה הכרעה בשתי שאלות: ראשית, האם היה על המערער להגיש בקשת רשות ערעור או שמא מדובר בערעור בזכות; שנית, באיזה יום יתחיל להימנות "מרוץ הימים" להגשת הערעור – האם ביום 2.9.2020, כטענת כונסי הנכסים, או ביום 17.9.2020, כטענת המערער.

סיווג ההליך – ערעור ברשות או ערעור בזכות

5. כידוע, דיני הערעור במסגרת הליכי פשיטת רגל שונים מאלה החלים ביחס להליכים אזרחיים. סעיף 182 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ס-1980 קובע, כי החלטות בית המשפט המחוזי הניתנות במסגרת הליך של פשיטת רגל, המסווגות כ"צו בפשיטת רגל", ניתנות לערעור בזכות לפני בית המשפט העליון. בפסיקתו של בית משפט זה נקבע, בהקשר זה, כי צו כאמור הוא צו הניתן על ידי בית המשפט "במסגרת הפעלת סמכותו המיוחדת לפי הפקודה כבית משפט לענייני פשיטת רגל" (בש"א 998/92 בן ציון נ' בנק ארץ ישראל בריטניה, פ"ד מו(2) 749 (1992)). מנגד, על החלטות שאינן נופלות תחת ההגדרה של "צו בפשיטת רגל" (אף שניתנו במסגרת הליך של פשיטת רגל) ניתן להשיג בהתאם לדיני הערעור "הרגילים" – זכות ערעור ביחס להחלטות שיפוטיות המסווגות כ"פסק דין" וערעור ברשות ביחס להחלטות שיפוטיות המסווגות כ"החלטה אחרת" (ראו למשל: רע"א 5464/18 פלוני נ' כהן (11.8.2019); רע"א 204/20 פלוני נ' פלוני (19.2.2020) והאסמכתאות שם).

6. בענייננו, כאמור, מדובר בהחלטה שבה אושרה מכירתו של הנכס תוך דחיית התנגדותו של המערער. מבלי להידרש לשאלה האם מדובר ב"צו בפשיטת רגל" (בעניין זה ראו: רע"א 7311/10 כהן נ' דדון (19.6.2011)), אני סבורה כי ההחלטה מהווה "פסק דין" שהערעור עליו הוא בזכות. זאת, משום שבמסגרת ההחלטה הכריע בית המשפט של פשיטת רגל באופן סופי במחלוקת מתוחמת שעניינה סוגיית מכירתו של הנכס, לרבות זהות הגורם שירכוש אותו. די בכך כדי לסווג את ההחלטה כ"פסק דין" (ראו: ע"א 7531/15 חי נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (24.2.2016); ע"א 150/16 פלג נ' קאופמן (31.7.2016)).

מכאן המסקנה, שלמערער עמדה זכות ערעור על ההחלטה, ועל כן יש להידרש לשאלה מהו המועד שממנו מתחיל מניין הימים להגשת הערעור.

מועד ה"המצאה" או מועד ה"צפייה"

7. עיון במערכת "נט המשפט" מעלה כי ההחלטה הומצאה לבא כוח המערער ביום 2.9.2020 (בשעה 12:48) באמצעות מנגנון של משלוח "הודעה באתר" בהתאם להוראות תקנה 497ג(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות סדר הדין). באפשרותו של בעל דין להוכיח כי לא נשלחה לו הודעה באמצעות מנגנון זה, וזאת בדרך של הגשת תצהיר בעניין (ראו: תקנה 497ג(2) לתקנות סדר הדין, וכן ראו למשל: בש"א 8839/18 כהן נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול") (19.12.2018); ע"א 1607/17 שריג נ' לדר (21.5.2019); ע"א 2985/19 א.א. שי אחזקות וייעוץ בע"מ נ' ...

איילון חברה לביטוח בע"מ (6.2.2020)). בענייננו, לתשובת המערער אמנם צורף תצהיר מטעם בא-כוחו. אולם תצהיר לאקוני זה אינו כולל התייחסות ספציפית למשלוח ההחלטה באמצעות מנגנון "הודעה באתר" ורב בו הנסתר על הגלוי (השוו: רע"א 1153/20 פלונית נ' מכבי שירותי בריאות (30.4.2020); בש"א 6155/19 פלוני נ' פלוני (16.6.2020)). על כן, לשיטתי, יש לראות במועד שליחת ההחלטה באמצעות מנגנון "הודעה באתר" כמועד ההמצאה, ומכאן שהערעור הוגש באיחור.

8. למעלה מן הצורך, אף אם אצא מנקודת הנחה כי ההחלטה לא הומצאה לבא כוח המערער באמצעות מנגנון "הודעה באתר", הרי שממערכת "נט המשפט" עולה כי הוא צפה בהחלטה ביום 2.9.2020 בשעה 13:28.

9. לאחרונה ניתנה על ידי כבוד הרשם ר' גולדשטיין החלטה שבה נדונה השאלה באילו מקרים יש להחיל את "חריג הידיעה" תחת "כלל ההמצאה", בנסיבות של צפייה יזומה בהחלטה שיפוטית באמצעות מערכת "נט המשפט", ועל מי מוטל נטל השכנוע בעניין זה (רע"א 6648/20 גבעון נ' ון-אמן (21.12.2020)). נקבע שם, שנקודת המוצא היא כי כלל ההמצאה הוא הכלל המחייב בדין וכי סטייה ממנו צריכה להישמר למקרים חריגים. לכן, במקרה הרגיל יוטל הנטל להראות כי יש להחיל את חריג הידיעה – על הטוען להחלתו. אולם, כאשר קיים תיעוד במערכת "נט המשפט" בדבר צפייה יזומה בהחלטה, יש מקום להפוך את הנטל, במובן זה שהנטל להראות כי אין מקום להחיל את חריג הידיעה, בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה, יוטל על בעל הדין שצפה באופן יזום בהחלטה, ואי-עמידה בנטל זה תוביל, ככלל, להעדפת חריג הידיעה תחת כלל ההמצאה. בהקשר זה נפסק, כי בעל דין שצפה בהחלטה שיפוטית מיוזמתו וחרף מועד צפייה זה מבקש להסתמך על מועד המצאה פורמלי מאוחר יותר, יידרש למסור הסברים מפורטים ונימוקים משכנעים לאי החלתו של חריג הידיעה. "אין די בהקשר זה בטענות לקוניות, ומצופה מאותו בעל דין לתמוך טענותיו בתצהירים מפורטים של כל הנוגעים בדבר ובאסמכתאות מתאימות" (שם, בפס' 20; וכן ראו: ע"א 1124/20 אמיר נ' יקיר (23.12.2020)). לא למותר לציין, כי שתי החלטות אלה ניתנו לפני שהוגשה תשובת המערער בענייננו.

10. כאמור, בענייננו קיימת אינדיקציה לצפייה יזומה באתר של ההחלטה נשוא הערעור על ידי בא כוח המערער, או מי מטעמו, ביום 2.9.2020, יום מתן ההחלטה. המערער מבקש להסתמך על מועד המצאה מאוחר יותר – 17.9.2020. חרף זאת, התצהיר שצורף הוא לאקוני ונעדר פירוט מספק. כך, בין היתר, התצהיר אינו מפרט מתי הומצאה ההחלטה לבא כוח המערער, וכיצד הומצאה (בפקסימיליה, בדואר או בדרך אחרת). כל

שנטען בתצהיר הוא כי בא כוח המערער "ראה" את ההחלטה "רק ביום 17.9.2020 או בסמוך לכך". כמו כן, לא ניתן ולו תחילתו של הסבר, לא כל שכן הסבר מפורט או נימוק משכנע, הכיצד ייתכן שמופיעה ב"נט המשפט" אינדיקציה לצפייה באתר על ידי בא כוח המערער, או מי ממשרדו. אני סבורה כי בנסיבות אלה, יש להעדיף את "כלל הידיעה" על כלל ההמצאה, בפרט שעה שכלל לא הובהר מתי הומצאה ההחלטה וכיצד.

מסקנה זו מתחזקת נוכח העובדה שלאחר ההחלטה ובטרם הגשת הערעור, ננקטו פעולות נוספות על ידי כונסי הנכסים, לקידום ומימוש הסכם המכר, וחרף זאת לא הזדרז המערער להגיש את הערעור: כך, ביום 24.9.2020 הגישו כונסי הנכסים בקשה למנות קבלן ביצוע לצורך פינוי הנכס; ביום 26.9.2020 הגישו כונסי הנכסים בקשה לאישור פסיקתא מתוקנת בעניין פינוי הנכס. יתרה מכך, ביום 2.11.2020 הגישו כונסי הנכסים בקשה "לאשר פסיקתא ואישור מינוי עו"ד ירון ממך לטיפול בהוצאות ובמיסוי" שברישא שלה צוין כי "בשים לב לחלוף המועד להגשת בקשת רשות ערעור [...]". המערער לא השיב לבקשה זו ולא טען כי המועד להגשת הערעור טרם חלף. בית המשפט המחוזי חתם על הפסיקתא ביום 6.11.2020, אף זאת בטרם הגשת הערעור. חרף כל הצעדים הנ"ל המעידים על קידום ההחלטה מיום 2.9.2020 והוצאתה אל הפועל, לא הגיש המערער את הערעור דנן, אלא בחלוף ששה ימים מחתימת הפסיקתא.

11. בנסיבות אלה, הגעתי למסקנה כי המועד האחרון להגשת הערעור היה ביום 8.11.2020, כטענת כונסי הנכסים. הערעור הוגש ביום 12.11.2020, באיחור של ארבעה ימים, מבלי שהתבקשה בקשה להארכת מועד. לפיכך, קמה הצדקה להורות על סילוק הערעור על הסף. מסקנה זו מייתרת את הצורך להידרש לבקשה להטלת ערובה על המערער.

הערעור נמחק, אפוא. המערער יישא בהוצאות כונסי הנכסים בסך 2,000 ש"ח.

ניתנה היום, א' בניסן התשפ"א (14.3.2021).

דר להב

ר ש מ ת